

TRIGODNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

N°. 34.

V Četertik 22. velkiga Serpana.

1850.

Sv. rešnjje Telo, popotnica v večnost.

(Ob obhajilu bolnikov.)

Pritecite, pokleknite
Pred Gospoda tu na tla;
Počastite in molite
Svojiga Zveličarja.
Sveto, sveto, čez vse sveto
Jezusa rešnjje Telo,
V testamentu, v zakramentu
V živ spomin postavljeno.
Ne pozabi, k sebi vabi
Svoje, ko so zdravi še;
So v boleznih, poln ljubezni
Sam do njih poniža se.
Sveto itd.

On rešenje, tolaženje
Svojim je, ko so živi;
On vstajenje in življenje,
Ko umerjo, jim spet deli.
Sveto itd.

On je v sreči, v množici veči,
Boljši vsih prijatlov sam;
So pustili v zadnji sili
Drugi vsi, ostane sam.
Sveto itd.

On kreposti sred slabosti,
Hlada v bolečini da;
On je hrana, v ta čas dana,
V večnost je popotnica.
Sveto itd.

Vanj ozira, nanj opira
Človek se, ko ima še moč;
Vanj zdihuje, v njem miruje,
Ko je bliz življenja noč.
Sveto itd.

Z njim hitimo in molimo,
Z angeli pojoči „svet“;
On obiši v nizki hiši
Svoje, jih oživi spet.
Sveto itd.

Za bolnika poterdnika
On se milo skazi zdaj;
De bi peli mu veseli,
Pelji nas vse v večni raj.
Sveto itd.

H.

Nekaj od persege.

Kaj de je persega, mora vsak v kersanskim nauku podučeni človek vediti. Toraj se tukaj ne bo razlagalo, de tisti, kdor perseže, Boga vsigavedniga (ki vse kota našiga serca pozna), vsigamogočniga (ki zamore vsaciga lažujvca in goljufa strahovati), neskončno svetiga (ki vsak greh, torej tudi vsako laž in nezvestobo sovraži), in neskončno ojstriga povračevavca vsiga hudiga na pričo pokliče, de je to, kar reče, res, ali, de bo to, kar obljubi, spolnil. Kako grozno pregreho bi tedej storil, kdor bi se prederznil Boga neskončno svetiga in pravičniga na pričo svoje laži ali nezvestobe poklicati! Že malikovavci so spoznali, de taciga hudobneža očitno zaničevanje in strašna siba božja čaka. Zato je človeku, ki je tolikanj k hudimu nagnjen, per persegi tacih reči treba, ktere ga njene svetosti in važnosti opomnijo. Ravno zavoljo tega se per gosposki, v pisarnicah, pred podobno križaniga Jezusa, ki je med dvema gorečima svečama, s tremi kviško vzdignjenimi persti desnice persega. Novinec perseže zvestobo svojimu cesarju vpričo oboroženih vojakov in vojskniga bandera. Per persegi v cerkvi se desnica tudi na mašne bukve in sv. evangeli položi, po katerim nas bo Jezus Kristus enkrat sodil. Vse te slovesnosti imajo tistiga, kteri perseže, prav živo Boga neskončno svetiga in pravičniga opomniti, de se tolikanj gotovši obvaruje kake laži ali nezvestobe, in po tim takim strašniga prekletstva, ki bi si ga s krivo persego na svojo nesrečno glavo nakopal. Persega pa ostane persega, naj človek sam per sebi ali vpričo družih, po dnevu ali po noči, v hiši ali na polji, v pisarnici ali v cerkvi perseže: zadosti je, de človek Boga na pričo svoje resničnosti ali zvestobe pokliče, persega je že storjena. Kraj in čas tedej veljavnosti persege celo

nič ne spreminita, le slovesniši jo storita; toraj samo zavoljo večji slovesnosti zdaj župani in podžupani vpričo cele soseske, v cerkvi, pred sv. rešnjim Telesam, na mašne bukve persegajo.

Izlaganje Lavretanskih litanij.

(Konec.)

Kraljica angelov, za nas Boga prosi!
Prav pristojno lavretanske litanije v tri dele razpadej. Pervi zapopade gnade in čednosti, s katerimi je bila presveta Devica od Boga obdarovana; drugi gnade, ktere Marija nam od Boga zadobi; tretji, ki se začne z besedami: „Kraljica angelov!“ zapopade pa njeno visokost in veličastvo v nebeskim kraljestvu.

Marija se imenuje kraljica: a) zato, ker je iz kraljeviča rodu Davida; b) zato, ker je bila mati Sinu Božjiga, kralja nebes in zemlje, posebnio izvoljena.

Kraljica angelov se pa Marija imenuje, ker je mati Božja; je tedej tolikanj boljši od angelov, kolikor viši ime je memo njih dobila. Kakor je namreč Bog Oče le samimu Kristusu, in nobenimu angelov rekel: „Ti si moj Sin, dans sim te rodil;“ tako tudi sama Devica zmed vsih stvari ravno tistimu Kristusu po resnici pravi: „Ti si moj Sin, dans sim te rodila.“ — Kraljica angelov je presveta Devica, ker jih v gnadi deleč preseže, in se vse verste angelov nad njenimi čednostimi čudijo. — Kraljica angelov je, ker je viši od njih v veličastvu nebeskim. Od nje velja, kar s. pismo od Bet-sabe, Salomonove matere, pravi: „Za kraljevo mater je sedež postavljen, in ona na njegovo desnico sede.“ III. Kr. 2, 19. — Kraljica angelov je, ker ji vsi angeli kakor podložni in služabniki služijo, vso čast skazujejo, in so ji že v življenji stregli in njene spredke svetu oznanovali.

To kraljico angelov tudi mi častimo, in zaupljivo se nanjo ozirajmo prosijoči: Kraljica angelov, za nas Boga prosi!

Kraljica očakov, za nas Boga prosi!

Marija devica ne le angelskih duhov po svoji vrednosti preseže, ampak tudi vse svetnike, kateri so od začetka sveta vstvarjeni bili, po časti prekosi. Pervi zmed njih so bili očetje prerokov in apostelnov, t. j. očaki. V litanijah cerkev pod imenom očakov en red svetnikov meni, namreč perve očete človeškiga rodu in njih sinove: šteje se jih 34, in so: Adam, Abel, Set, Enoh, Noe, Sem, Abraham, Izak, Jakop i. t. d.

Vsih tih se Marija imenuje kraljica, ker je vsih darove, vsih čednosti, vsih hvale, vsih krepostne dela v nekaki izviseni stopnji imela. Marija je v pokorsini Abrahama in vse očake deleč preseglja, ker ni na povelje, marveč brez povelja, Bogu svoje devistvo obljubila; verh tega tudi postavo očisevanja dopolnila, od ktere je bila kakor mati prečista, mati brez madeža izvzeta, kar nar bolj popolnoma pokorsino razodeva. Prekosila je Marija devica egiptovskiga Jožefa v čistosti, Joba v poterpežljivosti, Davida v ponižnosti, vse očake v vsih čednostih, torej njih kraljica.

Po pravici je tudi Marija kraljica očakov, če se gleda ali na njeni rod, ali na božje darove ji po milosti dodeljene. Dvojno krono ima: eno je po starsih podedovala, drugo je Mati od Sina prejela. V prvi se lesketajo očaki kakor demanti, kralji kakor zlate očesa. Na drugi, ktero ji je milost izkovala, je, pred drugimi biserji, nar dražji biser

„Jezus.“ Ta biser s. Matevž tako rekoč na čelo postavi, ker spleta je lepo in drago krono iz s. očakov, kraljev in vojvodov, na koncu pristavi: „Od ktere je rojen Jezus, kateri bo imenovan Kristus.“ Mat. 1, 16. O kraljica očakov, za nas Boga prosi!

Kraljica prerokov, za nas Boga prosi!
Prerok je, kdor od s. Duha razsvitljen uči in prihodnje reči napoveduje. Taki so bili Mozes, David, Elija, Elizej, Izaija, Jeremija i. t. d. v stari zavezi; Apostelni, apostolski možje in drugih svetnikov dosti v novi zavezi.

Marija devica je bila bolj razsvitljena memo vsih; pa tudi duha prerokovanja je imela. Sveti Avgustin se sklicuje, ko od prerokov nove zaveze govori, na prerokovavsko pesim presvete Device: „Moja duša poviksuje Gospoda“ i. t. d. Od sv. Duha napolnjena jo je govorila, in je v nji tudi prihodnje reči napovedovala, rekoč: „Odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ Luk. 1, 48. Kar se do današnjiga dne tolikanj veličastno po vsim svetu spolnuje. Saj je bil binkoštni praznik tudi nanjo prišel tisti Duh, kateri je po prerokih govoril. Gotovo, kakor je bila Marija polna milosti, tako je bila tudi polna duha prerokovanja. To ravno hočemo od nje reči, ko jo v litanijah kličemo: Kraljica prerokov, za nas Boga prosi!

Kraljica apostelnov, za nas Boga prosi!

Marija se imenuje kraljica apostelnov, ker jih po vrednosti in stanu preseže.

Po vrednosti. Velika je vrednost apostelnov, kateri so bili oznanovavci Kristusa, vojaki božji, posode s. Duha, prvi stebri vere, poglavarji cerkve. Ali vrednost Marije je veliko večji, ker ona je Mati Kristusova, mati Božja; kaj vrednišiga, večiga, imenitnišiga od tega imena se ne le izreči, ampak clo misliti ne more.

Po stanu. Apostolstvo je služba. Zato eden zmed apostelnov pravi: „Vsak človek naj nas ima za služabnike Kristusove.“ I. Kor. 4, 1. „Kteri nas je pripravne služabnike nove zaveze storil.“ II. Kor. 3, 6. Res so bili apostelni služabniki: služili so namreč Bogu in Kristusu v oznanovanji in razširjanji s. evangelija. Marija pa ni bila služabnica, ampak Gospa, ne dekla, ampak Mati Kralja kraljev, edinorojeniga Sinu, Gospoda našiga; Gospa zato, ker Gospodova hči, nevesta in mati. Apostelni so bili služabniki Božji, ker so njegovo besedo po vsim svetu oznanovali; Marija je pa mati tistiga, kateri je vsimu človeškemu rodu zveličanje samo prinesil.

Prav permerjeno tedej kličejo presveto Devico verni v litanijah: Kraljica apostelnov, za nas Boga prosi! —

Kraljica marternikov, za nas Boga prosi!

Za apostelni časti cerkev svete marternike, t. j. tiste, kateri so za kersansko vero mučeni bili in kri prelili. Marija, presveta Devica, je tudi mučenica bila, in večidel svetih očetov in učnikov njene bolečine in njeno žalost mučenstvo, njo pa več ko mučenico imenuje. To mučenstvo je stari Simeon presveti Devici napovedal, rekoč: „In tvojo lastno dušo bo meč presunil.“ Luk. 2, 35. Kakosno britkost je presveta Devica že takrat terpela, ko je grozovitni Herod njeniga Sina iskal umoriti! ko je v temni noči, nanagloma se mogla vzdigniti, in v silno velikih težavah spota bežati v ptujo deželo Egipt, svojiga Sina grozovitnosti He-

roda otet! Kakosno žalost je občutila, ko je dvanajstletniga Sina zgubila! Kakšna groza je njeno materno srce spreletela, ko je Jezusa s težkim križem srečala! Kdo zamore izreči terpljenje Marii, ko so Jezusa križali! Prav kakor britka podoba je ona pod križem stala; godilo se ji je, kakor bi ji v obe strani oster meč srce rezal. Kolikanj je Mariino srce ranilo, ko so Jezusovo stran s sulico odperli in njegovo preljubeznjivo srce prebodli! Kakšno žalost je Marija terpela, ko so Jezusa mertviga v grob pokladali! Resnično je meč bolečin Mariino srce presunil in jo mučenico storil.

Kraljica marternikov se pa Marija imenuje, ker je njeno terpljenje večji bilo, kakor vsih drugih marternikov: telesno terpljenje je bilo scer manjši, tolikanj večji in hujši je bilo pa dušno. Marija je več Kristusa ljubila, kakor vse druge stvari; torej je tudi per njegovim terpljenji bolj žalovala, kot vse druge. Zakaj po ljubezni se terpljenje meri; bolj ko koga ljubimo, hujši nad njegovo nesrečo žalujemo. Bolj kot sebe je Marija Jezusa ljubila: torej so jo tudi muke Sina bolj bolele, kakor de bi jih bila sama terpela. Zato pravi s. Anzelm: „Karkoli grozovitniga se je truplam marternikov naredilo, le kaj majhniga je bilo, ali marveč nie proti tvojimu terpljenju, o Devica, ktero je namreč s svojo nezmernostjo presunilo vse tvoje notranje, in vse globočine tvojiga naj dobrotljivšiga serca.“ Marija je tedej kraljica marternikov. — Če Kristus svoji preljubi materi ni perzanesil, kako bo nam grešnikom perzanesil. O Marija, zadobi nam od Boga gnado, de v križih in terpljenji poterpežljivi ostanemo. Kraljica marternikov, za nas Boga prosi!

Kraljica spoznovavcov, za nas Boga prosi!

Spoznovavci so tisti svetniki, kteri sicer smerti zavoljo Kristusa niso prestali, pa vender so v terpljenji in preganjanji stanovitni do konca ostali, so svojo vero ne le z usmi, ampak tudi v djanji spoznali, in so sveto v Gospodu zaspali. Oni so prvi za mučenci, ker so vedno z molitevjo, postam, čuvanjem in ojstrim spokornimi deli se Bogu vsigamogočnemu v žive klayne darove darovali; torej se oni tudi nekako mučenci imenovati in njim persteti zamorejo. Zato častitimu spoznovavcu Kristusovimu s. Martinu cerkev poje: „O presveta duša, ktera, akoravno je meč preganjavca ni končal, vender palme mučenstva ni zgubila.“

Božja porodnica Marija se vsih tih kraljica imenuje, ker je s svojo sosebno pobožnostjo, s ponižnostjo, z deviško čistostjo, s treznim, brez madeža življenjem, in z drugimi čednostmi kakor podoba pravice vsim svetim spoznovavcam svetila, kakor njihov vodnica pred njimi šla. Nezmerno je njih število, ki so v nebesih pred sedežem božjim in Jagnjetam. Večidel so Božjo Mater kakor svojo kraljico in varhno častili, se njeni službi sosebno darovali in se po njenim presvetim življenji ravnali, pa tudi s sosebnimi darovi od Device obdarovani bili. O Marija! zadobi nam gnado, de svojo vero z dobrimi deli spoznamo: Kraljica spoznovavcov, za nas Boga prosi!

Kraljica devic, za nas Boga prosi!

Kristus je prvi vodja in učenik devišta, ker je človeško natoro iz Device nase vzel. On je kralj devic, torej je Marija devica, kakor njegova resnična mati, kraljica devic, namreč angelskih in človeških.

Božja mati pa po čistosti devišta vse angele

deleč preseže. Zakaj angeli imajo devišto le v duhu, Marija ga ima v truplu in duhu. Devišto je angelam že po natoro lastno; devišto Marije je bilo po milosti dodeljeno. Angeli morajo tako rekoč device biti, devišto Marije je bilo prostovoljno in z zmago ohranjeno. — Pa tudi ljudi Marija po devištvu deleč preseže. Zakaj per ljudeh je devišto z vojskovanjem hudiga poželenja in z moljivostjo v greh pasti; devišto Marije je bilo pa brez vojskovanja s hudim poželenjem in brez moljivosti pasti tudi v majhin greh ne. Torej je pred vsimi drugimi bolj popolnoma devišto ohranila, in krasniši venec devišta pred drugimi v nebesih zadobila, de se po pravici kliče kraljica devic!

O presveta Devica, zadobi nam milost, de bodo naše duše od grehov očisene tudi enkrat na veselo ženitnino devic v nebesih povabljene. Kraljica devic, za nas Boga prosi!

Kraljica vsih svetnikov, za nas Boga prosi!

Marija je kraljica vsih svetnikov, ker so vsi izvoljeni božji v Marijo gledali, si jo za izgled pred oči postavili, njo na pomoč klicali, in se njene časti v nebesih veselje. — Kakor se vse vode v morje iztekajo: tako je Marija kraljica vsih svetnikov, tudi čednosti vsih svetnikov v sebi združila. — Pa tudi Bog je Marijo nad vse angele in svetnike v časti povzdignil, naj njena duša poveličuje Gospoda, kteri se je na svojo ponizno dekle milostivo ozel, ter ji velike reči storil, de jo bodo srečno imenovali vsi narodi.

O Marija, nar častitljivi kraljica vsih svetnikov! ozri se na nas, uboge Adamove otroke, in usmili se nas v naših potrebah! Glej, ti si že v svojim kraljestvu, mi pa še popotvamo v svoji revšini; ti si premagala, mi pa imamo še nar nevarnejši bojevanje prestati. Pomagaj nam v boji! Kraljica vsih svetnikov, za nas Boga prosi!

Jagnje Božje!

Po toliko prošnjah, na presveto Devico obrnjenih, menimo, de nam je po njeni priprosnji pot pripravljen do sedeza božjiga veličastva; zatorej se zdaj precej na Jezusa Kristusa obrnemo s prošnjami in ga „Jagnje Božje“ imenujemo. Tako je s. Janez kerstnik Kristusa imenoval, ko ga je s perstam ljudem pokazal rekoč: „Glej jagnje božje, glej, ktero odvzame greh sveta.“ Jan. 1. 29. Velikonočno jagnje je namreč per Judih podoba Kristusova bilo. Zato pravi s. Pavi I. Kor. 5, 7. „Naše velikonočno jagnje Kristus je darovano.“ Tisto velikonočno jagnje so Izraelci darovali per izhodu iz egiptovske sužnosti, in niso pred iz nje rešeni bili, prejden ni bilo jagnje darovano. Tako je Kristus na križu darovan bil per izhodu človeškiga rodu iz sužnosti hudiča, in nismo poprej iz sužnosti rešeni bili, prejden se ni nar nedolžniš jagnje, Sin Marije, Bogu Očetu na križu daroval. Pa tudi jagnje, kteriga so per Judih vsak dan darovali, je podoba Kristusa bilo, ker tudi naše jagnje Kristus se vsak dan daruje per sveti maši in se bo daroval do konca sveta. — Jezus ima lastnosti jagnjeta nad sabo. Jagnje je krotka in pohlevna žival; ravno takoš in je Kristus, kakor pravi s. Peter: „Kader je bil preklinjan, ni zopet klel.“ Tudi prerok Izaija je od njega prerokoval, de „bo kakor ovca v zaklanje peljan, in bo kakor jagnje pred tim, ki ga striže, molčal, in ne bo svojih ust odperl.“ Iz. 53, 7.

Ki grehe sveta odjemlješ.

Jagnje božje Kristus odjemlje grehe sveta,

ker je on klavni dar, na kteriga je breme vsih naših grehov naloženo bilo, de je zanje obilno zadostil. On nas je odrešil od greha in od večniga pogubljenja, odrešil nas je pa s tim, de je samiga sebe za nas v smert dal, po besedah s. Petra, ki pravi: „Vi ste odkupljeni ne z zlatam ali srebram, ampak z drago kervjo Kristusa, kakor nar čistejšiga in neomadežaniga jagnjeta.“ I. Petr. 1, 18.

Kristus odjemlje grehe sveta, ker v svoji človeški natori vsak dan nas uboge pred Očeta postavi, je naš Besednik per Očetu, ker za nas prosil, na svoje zaslužnje sklicuje, in jih pred božje obličje postavlja. „Jezus je šel v nebo, de se zdaj božjemu obličju za nas skaže.“ Hebr. 9, 24. „Ako bi kdo grešil, ima Besednika per Očetu, Jezusa Kristusa pravičniga, in on je sprava za naše grehe.“ I. Jan. 2, 1.

Zanesi nam, o Gospod!

Zdaj Kristusa, kteriga krotkost smo pod podobo jagnjeta premišljevali, milosti, dobrote in usmiljenja prosimo; in sicer milosti, ko pravimo: „Zanesi nam, o Gospod.“ Hočemo reči: Vemo, Gospod, de si krotak, in krivice voljno prenašaš; torej prosimo tvojo milost, de nam naše grehe odpustiš, in zaslužene šibe pregledaš.

Usliši nas, o Gospod!

S to prošnjo dobrotljivost jagnjeta božjiga Kristusa zase perdobiti želimo, de bi namreč naše prošnje uslišal, in to, kar prosimo, milostivo dodelil.

Usmili se nas, o Gospod!

Ta prošnja ima tukej ravno tisti pomen, kakor je bilo v začetku lavretanskih litanij rečeno.

Slava in čast Bogu, trojedinimu: hvala Božji materi, Marii devici; spoštovanje pa tudi sveti rimsko-katolski cerkvi, ktera zvesto brani vso resnico od Kristusa ji izročeno, pa tudi čast Materie božje pred napadi hudih sovražnikov, razberzdanih krivovercov varuje, tako, de se le v nji dopolnjuje, kar je presveta Devica v duhu prerokovala: „Odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“

Krašovic.

Pastirska beseda zastran misijenov.

(Poslano iz Štajarskiga).

V pastirskim listu od 16. velikiga travna t. l. oznanijo prečastiti gospod Avgustin Jernej, škof Litomerski na Českim, katolski misijon, kteri se je v Njihovi škofijski cerkvi v Litomercih obhajal in se zvečer pred praznikam ss. apostelnov Petra in Pavla začel. Pobožni škof zaklicjejo z vse ljubijočim srcam svojim vernim tako le:

„Izvolil sim za misijon škofijsko cerkev zato, ker je ona prav za prav farna cerkev cele škofije, de se vse moje ovčice lahko zberejo in misijona vdeležijo, ktere bo gnada božja k njemu opominala in klicala. Ta čas, moji preljudi v Gospodu! bo sosebno čas gnade; ti dnevi bodo dnevi izveličanja. Cerkev božja bo svoje zaklade odperla, de bi vse obogatila. „Kogar žeja, naj pride, in kdor hoče, si naj zajme vode življenja zastonj.“ (Skrivn. raz. 22, 17.) Oče v nebesih Vam pride s perserčnim usmiljenjem naproti in razprostira svoje roke, Vas objeti, in Vam kušljej svojiga miru dati, kteriga svet dati ne more. Jezus, dobri pastir, Vas iše z neizrečeno ljubeznijo, Vas od kriviga pota, na kteriga ste zašli, ino iz nevarnosti večne pogube k zveličanju perpeljati, Vaše uboge duše rešiti. Sveti Duh hoče zopet ljuč in živ-

ljenje, tolažbo in moč v Vaše duše pernesti, ki so od duha sedanje merzrote v veri toliko otemnele in v grešni službi tako močno oslabele. Kdor se misijona s srcam prime in se ga v ponižni pokori derži, njemu se nebesa zopet odprejo, že na zemlji postane tovarš svetnikov, domačin božji — z zanesljivim upanjem, de bo to tudi celo večnost v neizrečeni blagosti. Presunjen od tega nebeškiga sadu pokore zaklicje sv. cerkveni učenik Krizostom: O pokora, ti mati usmiljenja in učenica vsih čednost! Velike so tvoje dela, s kterimi dolžnike rešiš, slabe krepčaš, tč, ki so padli, vzdiguješ, in, ki so obupali, spet oživiš. Po tebi je razbojnik hitro nebeško kraljestvo na se potegnul, po tebi je David kmalo po svojim grehu zopet srečno sv. Duha prejel.

Kakor močno pa se je že spricalo, koliko dobriga de misijoni pernesejo, vendar ne bo skušnjav zopernika manjkalo, nam jih ostuditi; mlačnost človeška bo vedila marsikaj zoper nje govoriti. Eni bojo rekli: „Kar bi se misijonske dni doseči dalo, se da vendar tudi druge čase storiti in doseči.“ — Res je, gnada Božja je vsaki dan vnovič nad nami, in ni ure ne po dnevi ne po noči, de bi se v naši sv. cerkvi ne mogli gnadi perblizati, ter rešenja in zveličanja najti. Pa vendar so nekteri dnevi, v kterih nam je zveličanje bližje, kakor drugikrat; v kterih nam Bog glasneje govori in na naše serca terka: v kterih nas močneje gane. Ljubeznivši vabi, obilniši odpusti in dobrotljiviš pomaga in reši. Tak posebin čas gnade je nastopil Davidu, ko mu je prerok Natan njegov velik dolg očital in mu odpusanje od Boga naznanil — je nastopil za mesto Ninive, ko mu je prerok Jona bližnje pokončanje zugal — je nastopil Savlu, pozneje apostelnu Pavlu, ko ga je nebeška svitloba obsijala in je na tla padel — je nastopil Avgustinu, ko je glas od zgoraj zaslišal: Vzemi in beri! in so ga besede sv. pisma, na ktere je zadel, k pokori zbudile in v dobrim sklepu poterdile — je nastopil Marjeti iz Kortone, pozneje svetnici, ko je grozno spremenjeno truplo svojiga zapeljivca našla. Tako so odsteti časi za cele soseske in posamezne ljudi, od kterih se reči sme: Zdaj ti je Bog, gnada, usmiljenje bližje, ko drugikrat. Tak čas je čas misijona. Le na nas je ležeče, ali čas zastopimo, in si dneve zveličanja v prid oberneemo ali ne.

Drugi morde porečejo, de se z misijoni veliko časa za delo zgubi, kteriga brez škode pogrešiti ne moremo. Res, de se mora več dni za misijon oberniti; pa komur je zveličanje per serci, si bo vedil delo tako razdeliti, de ga hišne opravila ne bodo zadržale, k studencu nebeških bogastev, neminljivih zakladov teči in se kake dni tam pomuditi. Per mnogih farah se je zadosti pokazalo, de je brez občutne škode mogoče, misijona se vdeležiti, če je volja terdna in dobra. In potem: Ali je kalj vse na delu naših rok ležeče? Ali ne pride vse na blagoslov božji? Ali se ne moremo kalj zaupljivo zanesti, de se bo beseda božja tudi nad nami dopolnila: „Isite pred vsim božjiga kraljestva in njegove pravice, in vse drugo se vam bo perverglo.“ (Mat. 6, 33.)

Se bi se utegnulo nasproti reči: „Kaj pa je ptujih pridgarjev treba? Kdor se resnično spreoberniti hoče, mu ni potreba družiga, ko de svojiga lastniga dušniga pastirja posluša in uboga.“ Tako bi res moglo biti, ljubeznjivi moji, pa tako ni. Človeška slabost, ktero mende vsi iz lastne skuš-

nje zadosti poznamo, nam priča, de je ravno ta vrvnava per misijonih posebno modra in potrebna. Stopnja, ktero so dušne bolezni sedanje čase dosegle, je v resnici grozovita in nenavadna. Nenavadne bolezni pa potrebujejo tudi nenavadnih pomočkov. Razun tega tudi vsak ve, de po navadi glas, kteriga smo že navajeni, ni zadosti, koga iz njegoviga dremotniga življenja zbuditi. Koga prestrašiti in zbuditi in k nenavadnim težavnim delam spodbosti, je treba nenavadnih glasov. Zgolj naradni ljudje, kteri vse po svoji kratki pameti, po goljufivi meri svojih pocutljivih želj in nagnjenj merijo, in kteri ne umejo besede Gospodove: Isite naj poprej božjiga kraljestva in njegove pravice, in ne zapopadejo višiga duhovskega življenja v Jezusu Kristusu, vsi ti ljudje vedno kvantajo, de misijoni le kar ljudi zdražijo. Pa to je prazno govorjenje, hinavsko zagrinjalo sedanje nevere in brezbožnosti. Razdraženje — se zamore namreč v dobrim in hudim pomenu vzeti. Ako se na duši mertvi iz svojiga smertniga spanja zbudijo, ako se mlačni iz svoje dremote zdramijo, ako se obupljive in boječe duše s sveto serčnostjo navdajo, ako se grešniki prestrašijo in zgrozijo, ako se revno ljudstvo sploh za božje kraljestvo, za vero, upanje in ljubezin, za Boga in sveto čednost uname: se zamore sicer v resnici reči, de so se vsi ti v duhu razdražili; ali tako razdraženje je gotovo za državo in cerkev enako blaživno in koristno, in za kar bojo vsi dobri kristjani cerkvi hvaležni. *) Pa tako razdraženje ni ne po duhu ne po volji tega sveta: timveč je hudobnim ljudem, sovražnikom Boga in sv. vere, mlačnim in zaspanim kristjanam bodeč tern v peti. Tudi oni bojo — razdraženi, in kažejo svoje razdraženje na marsiktero nevredno vižo, v pismih in v govorjenji. Kako? Ali bomo mar zavolj teh, kterim so zavolj njih hudobne volje misijoni v spotiko, od njih odstopili, in boječi na njih govorjenje več porajtali, kakor

*) Tudi sv. pismo pravi: Razserdite se in nikar ne grešite (Ps. 4.); to je: razserdite se čez svoje grehe in čez svojo dušno slepoto, in ne grešite več na novo. Kdor se pa serdi, se ve, de v serci ni mirin, ampak razdražen. Tedaj je po nauku sv. pisma razdraženje k spreobrnjenju potrebno, in razločik je samo ta, de, ako se grešnik spreoberne, se ne razserdi in razdraži zoper koga drugiga, ampak le zoper samiga sebe. In ravno taka je tudi per misijonih. Misijoni res soseske, v kterih bojo ebhajani, razdražijo; to se je do zdaj povsod vidilo, kjer so jih imeli; pa misijoni ne razdražijo otrok zoper stariše, žen zoper možč, poslov zoper gospodarje, podložnih zoper predpostavljene, kakor sovražniki misijonov kvantajo. — ampak misijoni razdražijo in razserdijo le vsakiga zoper samiga sebe, de se namreč grešniki sami zoper sebe in svojo dozdanzo slepoto in svojo nehvalezaost do Boga razserde in razjokajo; tatje in goljufi krivično blago povernejo, sovražniki se spravijo, raztergani zakoni se na novo sklepajo, otroci in podložni rajši slušajo, stariši in predpostavljeni za svojee lepši skerbe, nečistniki grešne vezi svojiga znanja raztergajo, postarani grešniki perrašene verige svoje grešne sužnosti otresejo in vsak svojimu mesu in hudimu poželenju vojsko napove. In ali nam taka vojska morebit ni vsim potrebna? Ali bi morebit ne bilo dobro, de bi se ljudje po celim svetu nadražili, v to vojsko se podati? Prestavlj.

pa na glas Gospodov, na glas sv. cerkve, na potrebo svoje duše? To bi bilo smešno vojskovanje: kar zato bežati, de bi sovražnik ložej dalje sel. S hudobnimi ni miru. Nikar se ne daj hudimu premagati, temuč premagaj hudo z dobrim, uči sv. apostel Pavl. (Rim. 12, 21.)

Zato, preljubi v Gospodu, nikar se ne dajte zapeljati mnogoterim navdajanjem sovražnika, kteri si vselej veliko perzadeva, kadarkoli in kjerkoli zagleda, de si ljudje v resnici perzadevajo, kraljestvo božje v svojih sercih uterditi, nikar se ne dajte zapeljati in zaderžati, se voljno s svetoželjo tje podati, kamor Vas glas božji k misijonam kliče. To se ve, de mora peklenški sovražnik zoper nje vpiti in toliko glasneje vpiti, kolikor veči je škoda, ktere se per dobro opravljenih misijonah po pravici boji. Kako pa bi zamogli Vi tako nespametni biti, njegovi glas bolj slusati, kakor pa glas Gospodov, kteri Vas kliče, de bi Vas od Vasih dušnih bolezin ozdravil? Sveti Krizostom nam tako nespamet s sledečimi besedami popisuje: „Ako se v truplu nar manjši bolezin pokaze, zakličemo hitro zdravnike, potrosimo veliko denarja, storimo z veliko skerbjo vse, kar se nam naroči, in ne jnjammo poprej, dokler bolezin ni odpravljena. Ako je pa duša ranjena, ali se tako hudo omadežvana ali clo usmertena, nam pa vse to nobene skerbi ne dela.“ Zato preljubi v Gospodu! Vam kličem s sv. apostelnam Pavlam: „Glejte, de bote varno hodili: ne kakor nespametni, ampak kakor pametni in dobro obrnite čas, zakaj dnevi so hudi. Zato ne bodite neumni, ampak zumite, kar je volja Gospodova.“ (Efez. 5, 15, 17.) Gorje tistimu, kterimu Gospod na smertno uro poreče: Vse sim za tebe storil, vse pomočke, tebe rešiti, sim poskusil; pa ti — nisi hotel! Sveto Terezijo, to čisto dušo, ktero je Gospod toliko ljubil, de ji je svojo desno podal, in de jo je v svojo nevesto izvolil, sveto Terezijo so eniga dne našli, se v milih solzah topiti. Vprašana, zakaj de se joka, je odgovorila: „Jokam se čez tri misli, ktere moje serce kakor bodeči terni prebadajo. Jaz mislim, de je edin Bog, ena smert in ena duša; edin Bog, ako tega razžalim, nimam nikogar več, h komur bi se zamogla obrniti; ena smert, ktera, enkrat slabo storjena, se drugokrat več popraviti ne da; ena duša, ktera enkrat zgubljena — je za vselej in vekomej zgubljena. Edin Bog, ena smert, ena duša — in vi hočete, de bi se jaz ne jokala?“ Tako je govorila sv. Terezija. Ino mi? Mi bi zamogli, ako to prav premislimo, se še smejati, šale vganjati in brez vse skerbi biti? Mi bi zamogli pravi čas, svoje duše rešiti, zamuditi, in glasu Gospodovimu, ki nas k temu opomina, nepokorno ušesa zapreti? To ni mogoče! Zato pridite vsi, pridite, v Kristusu bratje in sestre moje! lejte, Gospod Vas kliče! Tedaj hočemo začeti pokoro delati, in jo bomo delali, dokler bomo živeli, de svoje duše rešimo, in se bozjih gnad in večniga veselja vdeležimo! Amen.

Milost Gospoda našiga Jezusa Kristusa bodi z Vami vsimi. Amen“.

K—

Nekaj od vlade papeževe dežele.

Ko se je predlanskim huda vojska na Laškim začela in se je tudi papeževa država zoper voljo sv. Očeta v njo zamotala, so se na hip vsi cerkvi protivni jeziki oglasili, ter se začeli nad papežem

Pijem besno togotiti, kakor de bi bil on vsih teh kervavih vojsk kriv, ter so mislili, na to vižo nar ložej vez ljubezni med cerkvenim poglavarjem in vernim ljudstvom raztergati. De njih delo zastoj ni bilo, se je kmalo pokazalo. Vsi časniki, v službi noviga brezbožniga napredovanja, ki je le prekučija, so se hipoma z naj gersimi lažmi in z obrekovanjem zoper sv. Očeta napolnili; mende od samiga hudiga, ki je oče laži, navdihnjeni spisi zoper Pija in nar nesramniši podobe so se posebno po mestih na jezere prodajale, in kakor se kri iz serca po celim truplu razliva, so se tudi te strupene laži naglo po celi deželi razprostrirati začele. So našle pot tudi v naše slovenske kraje, in tudi našim kmetam se je tu in tam prav hudo vertoglavitati začelo. K tej zmešnjavi je veliko še tudi per nas to pripomoglo, de so naši slovenski vojaki ravno takrat v laški vojski bili. Prekanjeni vodji laškiga punta so si namreč dobro prerajali, de bojo skoz to nar ložej priprosto ljudstvo preslepili in k puntanju našuntali, če mu bojo prav na debelo lagali, de je papež sam našimu cesarju vojsko napovedal, vojsake našim Laham v pomoč poslal, jim križice in bandera blagoslovil, in vsim, kateri se bojo vojske vdeležili, popolnoma odpustke obljubil itd. *) Ljudstvo si bo po tem mislilo: „Lejte! če papež sam vojsko zoper cesarja pelja, mora vojska vendar le pravična biti“. Vse to se je tudi res tako zgodilo. Ljudje, te in enake laži slišati, ktere so jim tudi mnogi brezvestni duhovni, ki so na puntarsko stran prestopili, oznanovali, so hiteli od vsih strani polni gorečnosti v vojsko, in so svoj kervavi punt clo sveto vojsko imenovali. Se ve tedaj, de so vse te laži tudi naši slovenski sinovi zvedili, in pisali so pogosto svojim starišem pisma domu, v kterih so se zoper papeža hudo togotili in nar neumniši laži zoper njega pripovedovali, čez ktere se je sicer vsak le koliko zveden človek smejeti mogel, ktere so pa kmečki ljudje vendar le verjeli, ker ne od politike ne od zgodovine nobene znanosti nimajo, in so vedno terdili, de morajo vendar le njih sinovi vse to nar bolj vediti, ker se sami na Laškim znajdejo. Naravno je torej bilo, de so se v takošnih okolisinah učeni in neučeni ljudje pogovarjati in pričkati začeli, ali bi morebiti bolje ne bilo, ako bi se papežu svetna vlada njegove dežele popolnoma vzela, in se mu le duhovska vlada pustila, de bi se ne mogel v take reči zapletati, ktere se njemu ne spodobijo? To misel so sovražniki sv. katolske cerkve še zato posebno podpirali, ker dobro vedo, de, kakor hitro bi papeža kterimu drugimu kralju ali cesarju podložniga storili, bi se ravno tiste zmešnjave in stiske v sv. cerkev povernile, ktero so po pričevanji zgodovine vselej v njej vladale, kadarkoli so papeži svojo politisko svobodo in samostojnost zgubili, kakor: ko so papeži skoz 70 let na Francoskim prebivali.

Ker se od te reči še zmiram veliko govori in piše in gotovo še tudi mnogi naših bravcov v njej prav soditi ne vejo, jim podamo tukej okrajšani izverstni sostavek iz francoskiga časnika „Univers“,

*) Večkrat se je v Rimu pergodilo, de so se razglasi s papeževim podpisam po mestu brali, od kterih papež še vedil ni; ravno kakor so puntarji na Ogerskim tudi goljufivne razglase s cesarskim podpisam med ljudstvo delili, kterih ni cesar nikoli ne vidil, ne podpisal. — Tako delajo ravno tisti puntarji, kteri so vlade pred ljudstvom černili, de so svoje podložne goljufale.

de bojo ob enim tudi vidili, kako pravi katolčani v daljnih in ptujih krajih od te reči sodijo. Poprej še pa moramo opomniti, de, če se od duhovske vlade papežove dežele govori, se to le tako zastopiti mora, de je papež tudi deželski nar viksi poglavar v svoji deželi, in de so nar imenitnejši politiske službe kardinalam in drugim duhovnam izročene, med tem ko druge nižej službe in vrade večidel posvetni vradniki oskerbljujejo. V tej obsegi pa je v papeževi deželi duhovska vlada potrebna, od cesar omenjeni časnik tako le piše:

„V papeževi državi deržavniga poglavarja (to je: papeža) izvolijo; ta volitev pa za ves kersanski svet veliko imenitnost ima. — Če je cerkvi na tem ležeče, de je nje duhovski poglavar tudi v svetnih in politiskih rečeh neodvisen in samostojin, ji mora tudi na tem ravno toliko ležeče biti, de so tudi njegovi volivci neodvisni in samostojni. Kako pa bi zamogli volivci, to je kardinali, per volitvi samostojni biti, ako bi bili kateri svetni oblasti podverženi, in ako bi svetni vradniki čez njih voljo na eno ali drugo vižo kakošno oblast imeli, ali clo njih prosto voljo zavirali? Svoboda in samostojnost cerkveniga poglavarja tedaj tirja, de papež in sploh viši duhovništvo v njegovi državi vse ministerske opravila in viksi službe v raznih razdelkih politiskiga vradništva v rokah imata.

Taka vlada po duhovnih bi gotovo deržavo na tisto stopnjo vradniške popolnosti povzdignila, kakor si jo le želeti moremo. Ta popolnost bi namreč obstala v vradnikih, ki niso v prevelikim številu, nimajo nobenih otrok, ne potrebujejo prevelikih dohodkov, in se jim ni treba, Bog ve, kakih zvijač in krivih potov poslužiti, de bi v viši službe prišli, in tako sebe in svoje ložej preskerbeli. Rimski duhovni, ki so ob enim tudi politiski vradniki bili, so imeli večidel le male letne dohodke, so bili večidel delavni in ponižni možje, in so tako malo po viših službah lakomnovali, de so večidel v tistih službah pomerli, ktere so veliko let oskerbovali.

Temu se pa oporeče, de na to vižo veliko število svetnih oseb, ki bi bile za politiske službe popolnoma pripravne, brez služb ostane! De pa ta vgovor ni resničen, ampak prenapet in krivičen, se že iz tega vidi, kar smo od začetka od duhovske vlade opomnili. Če smo pa že permorani čez „pripravnost ali zmožnost“ svetnih oseb za politiske službe na Rimskim razsoditi, menim, de homo naglo od svojiga tirjanja odstopili, rimsko deržavo svetnim vradnikom v roke dati, če le kolikej na žalostne skušnje pomislimo, ki jih je sam papež Pij IX. v tej reči storil, ko je od prekucije siljen, se s postavljenjem mnogo svetnih vradnikov prenglil. Ob času republikanske vlade v Rimu se je pa toliko hvaljena „pripravnost“ še v svojim nar žalostnišim stanji pokazala. Že med tistimi osebami, ktere je papež sam v službe postavil, koliko jih je bilo brez vse vednosti, brez vsiga djavniga talenta, brez poštenja in brez serčnosti! Koliko vertoglavih, brezbožnih oseb brez vsakiga značaja pa je še le med tistimi bilo, ki so ob času prekucije k oblasti in vladi prišli, in kateri, razun svoje prederznosti, nobeniga drugiga zaslužnja imeli niso? In vendar so bile te dve verste svetnih vradnikov vse, kar je politisko prerorenje papeževe deržave na noge spravilo! — Nobeniga vzroka tedaj nimamo, pripravnosti rimskih svetnjakov previsoko hvaliti, in nar bolj modro storimo, ako še tudi v prihodnje edino papeževi vladi na voljo damo, po svoji previdnosti svetnjakam politiske službe izro-

čiti. Pravičnost in previdnost papeževe vlade je namreč že od nekdanj veliko število svetnjakov v vradnike postavila, ki so se ji zaupanja vredni zdeli in so resnične zasluge imeli, in tudi zanaprej jim bo še vedno veliko in tudi veliko imenitnih služb odpertih ostalo.

(Konec sledi.)

Izgled dobriega pastirja.

Kadar je potreba nar večji, je božja pomoč nar bližej, pravi pobožni, že jezerokrat poterjeni prigovor. Nar večji sreča za kersansko čedo je pač gotovo dober, pogumen, ves za božjo čast in izveličanje sebi izročeni duš goreč pastir, posebno ob času, kadar dereči volkovi ali očitno ali pa hinavsko v ovčji obleki čedo zalezujejo in si prizadevajo, njeno nar večji blagost, sv. vero ji vzeti in pa sv. čednosti zatreti. Žato je Bog vselej, kadar so cerkvi nar večji nevarnosti protile, tudi nar večji može, z darovi svoje sv. gnade visoko obdarovane, obudil, ki so se pogumno in stanovitno vsim naklepam sovražnikov ustavljali, kakor siva sredmorska skala gromovitumu navalu togotnih valov. Ravno tako se že veliko let v velikim Parížkim mestu na Francozkim godi, kjer je že mende pred več kakor sto leti peklenski sovražnik svoje nar slavniši bukvtiskarnice postavil, in s svojim duham navdahnjene družbe vpeljal, katerih nar viši in poslednji namen nič manjši ni kakor ta, vse, kar je božjiga in svetiga, popolnoma s sveta odpraviti, in s čevami poslednjiga mašnika poslednjiga kralja obesiti. De je tedaj ravno v Parizu potreba in nevarnost kersanske čede velika, je očitno: zato je pa tudi ravno tamkej božja pomoč zlo blizo. Skorej neprenehama namreč ravno v tem mestu sveti može in žene in device žive, ki s svojo svetostjo in spokornostjo jezo božjo zavolj grehov ljudstva tolažijo in se kakor skalnati jez nalivu brezbožje „omike“ in razujzdanosti ustavljajo. Ravno v tem mestu se je tudi po božjim usmiljenji začela prelepa bratovšina od presvetiga Mariiniga serca, ktere združena molitev je po priprošnji božje preblažene Matere že toliko jezero in jezero grešnikov, ki so v nar globokeji grešni slepoti tičali, v nar gorečniši in pohlevniši ovčice Jezusove čede, ino že marsikteriga kersanske kervi žejniga Savla v pobožniga Pavla spreobrnili. Tudi zdaj, ko je predlanskim nemila smert temu mestu pobožniga nadškofa Dioniza d'Affre vzela, kteriga pastirska ljubezen se v kroni sedanjiga evropejskiga škofijstva sveti, kakor danica med zvezdami, — tudi zdaj je dober Bog temu hudo skušanemu mestu zopet višiga pastirja dal, ki je vreden, prednika tolike svetosti imeti. Poslušajmo, kaj od njegove pastirske gorečnosti časnik „Univers“ piše:

„Veliko veselje so obudile pastirske obiskovanja, s katerimi se je prečastiti gospod Sibour, nadškof Parížki skoz tri dni (od 23. do 25. svečana) v velikim Caillou, to je, v nekem oddelu Parížkiga mesta pomudil, v katerim skorej sami delavci prebivajo, katerih število je pet in dvajset tavezent. De bi zamogli apostoljsko gorečnost škofa prav zapopasti, bi bili mogli gospod Sibour-ja viditi, ko je na večer 23. v veliki Caillou persel, in se precej na zbrano množico z govoram obrnil, ki je čez eno celo uro terpel. Drugi dan, na obletnico predlanske prekucije, je bral nadškof Sibour sv. mašo, je trikrat svojim obilno zbranim poslušavcam pridigoval in sam več kakor tri sto delav-

cov, možkih in ženskih in tudi vojsakov obhajal. Koj po tem se je podal neutrudljivi škof v cerkev „Notre Dame“ (to je: „Naše Gospe“) k slovesni službi božji; potem je bil predsednik per nekim posvetovanji, per katerim je slavno znani pridigar Laccordaire svoje misli čez mnoge predmete s čudovito zgovornostjo izgovoril. Potem posvetvanji se je podal prečastiti gospod nazaj v veliki Caillou, in je bil tam per večernicah, kjer je še dvakrat besedo poprijel. Potem je obiskal vse bratovsine in družbe kersanskiga nauka in je povsod nekolike besedi v spodbudo govoril. Poslednjič je bil se na večer predsednik per nekim zboru, ki so ga udje družbe sv. Frančiska Ksaverja obhajali. Okoli pet sto delavcov je bilo priučujočih in veliko število njih žen, mater, hčer in sester je postranske prostore napolnovalo.

Ino se zdaj se je občutil nadškof močniga zados, de je od 8. do 11. ure na večer raznim osebam dobre svete dajal, ki so v serca vsih mir in edinost in zaupljivost do predpostavljanih vdahnili; zakaj besedo zgovorniga duhovna je vse z nepopisljivo spoštljivostjo in pozornostjo poslušalo. Pesanje svojih moči zmagavši, je obiskal Sibour prihodnji dan veliko tabakjo fabriko, v kateri 1800 delavcov dela, vojaško bolnišnico, šole šolskih bratov in sester in še neko zlo oddaljeno in borno predmestje unkraj marskiga polja. Pu tudi tjekej ga je poslužna in hvaležna množica ljudstva spremlila, de bi glas svojiga visokiga pastirja poslušala, ki se nikoli ne utruji, ker mu močnejši kersanska ljubezin moč daja!

Takšno je ljudstvo, kadar ga nihče k sovražtvu in maševanju in k puntanju ne podpihuje. Nezaupljivost in obrekovanje zoper duhovšino omolkne, kakor hitro ljudstvo svoje škofe in mašnike blizo sebe vidi, njih glas sliši in apostoljsko ljubezintakiga škofa občudovati priložnost ima, kteri kakor d'Affre, samiga sebe čedi v prid, v smert da, ali kakor Sibour vse moči svojiga življenja napne, de bi nesrečnemu ljudstvu njegovo vrednost in pravo duhovsko svobodo zopet pridobil. K.

Dva duhovna pomočnika v županijskim svetovavstvu.

Katolski list iz Moravskiga tole perpoveduje: Posvetni časniki pred, ko morejo, vse naznanijo, kar se katolčanam v škodo ali tudi v sramoto pergoditi; zato mora pa tudi katolski list rad kaj veseliga povedati. Ni davnej, kar se je nekaj taciga veselja vredniga v Misliški županii pergodilo, kjer je med katolčani 241 nekatolčanov in čez 900 judov, in kjer ima vsaka vera tudi svojo cerkev in svojo duhovsko gosposko. Ker so mogli zdaj noviga župana in podžupane voliti in po postavi imenik volivcov spisati, je Misliška županija med perve velivce tudi oba duhovna pomočnika Ludovika Havka in Dragotina Kucelna zapisala. Ko je nadžupan imenik volivcov pregledoval, je dozdanjimu županu zapovedal, oba gospoda iz imenika volivcov izbrišati; perstavil je pa, de imajo po naukazu pečavnistva od 7. susca tekočiga leta le tisti duhovni pravico voliti, kteri imajo v duhovni samostojno poblastilo.

Po tem naukazu se tedej duhovni pomočniki v versto tistih štejejo, kteri imajo sicer naloge in dolžnosti, pa nobene pravice. Misliška županija je pa pokazala, de svoje duhovne iz družiga ozira čislati ve; zakaj župani so precej sklenili, temu

naukazu se zoperstaviti; v te zoperstavi se med drugim bere:

„Ker se naši duhovni pastirji naše časne in večne sreče in nesreče tolikanj vdeležujejo in nam po noči in po dnevi, v dežji in viharji, in celo ob zadnji uri, ko nas že vse zapusti, celo z nevarnostjo svojiga življenja še pomagajo, ker naše otroke uče in nam božjo besedo oznanjujejo, jih toliko častimo, de nas boli, jih viditi v versti tistih, kateri nimajo nobene pravice. Zato naznanijo podpisani župani v imenu cele županije, de odločenja obeh gospodov duhovnih pomočnikov ne poterdijo, in, de se bota gospoda naših časnih zadev ravno tako, kakor naših dušnih vdeležiti zamogla, in de zoper njuno zmožnost izvoljena biti nihče nič reči ne bo mogel, gospoda duhovna pomočnika Ludovika Havka in Dragotina Kucelna kot častna uda svoje županije z nar večim veseljem spoznamo, kar hvale vredni nadžupaniji ponižno naznanimo“.

Nadžupanija je imenovanima gospodama precej pismo poslala, de sta poterjena častna uda Misliske županije.

Razgled po kersanskim svetu.

Solnigrad. 28. maliga serpana so prečastiti nadškof in kardinal Svarcenberg pobožniga Sitter-ja škofa posvetili. Per tem slovesnim opravilu sta stregla škofa Sionsk in Oettl. Več kot sto duhovnov je peršlo k posvečenju moža, kteriga že davnej vsi čislajo, patudi slovo vzet od svojiga preljubiga višiga škofa, kateri je toliko let vsim zvest pastir, ljubeznjiv oče in pomočnik v potrebi bil.

Stuttgart. Krivoverci mislijo 10. in 11. kimovca v tem mestu velik zbor imeti, posebno zavolj posvetovanja, kako bi se Kalcinci in Luterani, pod imenam: „nemška evangelska cerkev“ združiti zamogli.

Francoska vladija je menihe na gori sv. Bernarda, s kterimi so Vališki prekueneži v 1847. letu tolikanj gerdo ravnali, po naznanilu pečavnika zunajnih oprav pod svoje varstvo vzela.

Na Francoskim je bogat Marquis Talaru umerl. Od svojiga premoženja je voljil 2 miliona frankov Henriku, grofu Chambord (kterimu kraljestvo gre), 50 000 fr. dobi Chateaubriand, 40.000 fr. Berrier, njegov vnuk knez Montmorency-Robecq 800.000 fr. s perstavkam, de naj v vsaki nesreči pomaga. Grašine Talaru-tove so v 7 škofijah, in vsakimu tih 7 škofov je voljil po 30 000 fr. za med uboge razdeliti, in vsakimu duhovnu 41 srenj po 4000 fr., torej škofam in fajmoštram skupej 374.000 fr. Dalej je voljil 100.000 fr. družbi za razširjanje kersanske vere. Čveterje naprave, kjer nune starim strežejo in mladost učijo, so dobile po 50.000 fr., bolnišnica v Etampes 80.000 fr., družba za sirote, kterim je kolera stariše vzela 10.000 fr. itd.; z vsim 2 miliona frankov za delo milosti. — To se pravi bogastvo prav obrniti.

Laško. Turinski nadškof je prepovedal kupčijskiga pečavnika Santa Rosa na smertni postelji previditi, ker cerkvi protivnih Sikardiskih postav preklicati ni hotel. Le, ker je pečavnik vojaštva persilil, je bil na blagoslovljenim pokopališi pokopan. Pečavniki so tirjali, de naj nadškof službo popusti. Ker se je tega branil, so ga v terdnjavo Fenestrella peljali. Sikardita je kralj po slú k sebi poklical. Zavoljo miru so vse Servite v samostane v Saluco in Alessandrijo odpeljali. Vlada je sklenila, nadškofu ne več pripustiti, nazaj verniti se.

Svedsko. Nielszon, mlad malar, se je dal zopet kerstiti in se je tako Anabaptistam pridružil; zato je

mogel iz dežele iti in vse premoženje deržavi prepustiti. Prosil je tedej kralja milosti; ta je pa lutersko svetovavstvo poprašal, kaj de je storiti; in odgovorilo je, de ne ve, zakaj de bi se v te zadevi po postavah ne ravnalo. Malar je med tem na Angleško šel, kjer je 12.000 Anabaptistov prošnjo do kralja Oskarja podpisalo, de bi se malarja usmilil. Poslali so mu pa to prošnjo po Palmerstonu, in ta po švedskim poslancu v Londonu, grofu Rehausen. Ta pergodba na Švedskim zopet pokaže, de imajo krivoverci v katoliških deržavah veči svobodo, kakor pa v krivoverskih. Še Anglezi niso perpustili, de bi jud Rothschild med njimi v deržavnim zboru sedel.

Angleško. V „Revue Britannique“ se to le bere: V naročju angleške deržavne cerkve, ki jo nekteri tudi veliko cerkev imenujejo, se prikazuje stranka, ktera ima namen, deželski vladii nadzorništvo čez duhovsko vzeti. To razkolništvo je enako unimu, ktero se je na Šotskim pod imenam Free Church (svobodna cerkev) perčela. Doslej vladija terdno veruje izročeni nauk, de je angleška cerkev deržavno ustanovljeno cerkveno vladarstvo, ktero iz škofov pod vstavnim deželskim poglavarjem obstoji. Kraljica je dedinja cerkveniga Elizabetiniga vladarstva, kakor njeniga meča in njene roke pravice. Zato je tudi popolnoma pravico imela, v zadevi duhovna Gorhama, čez ktero se je, ni davnej, veliko govorilo, škofovo rabsodbo zavreči, in kot prva sodnica sama besedni pomen 39 členov angleške cerkve razložiti. Pa ravno to djanje kraljeve in perve škofske oblasti je več duhovnov v velik dvom perpravilo. Pravijo, de se je nekaj duhovnov samo zavoljo tega v katolsko cerkev vernilo, in djali so, de, če že morajo papeža spoznati, vunder raj papeža v Rimu, kakor pa v Londonu imajo. Drugi pa, kateri se nočejo ne papežu, ne kraljici podvreči, se mislijo kakí obstoječi ločini pridružiti, če njih stranka cerkve vladijskiga nadzorništva osvoboditi ne bo mogla. Per ti priliki so že tudi bukvice na dan prišle, ki se zlo bero in angleške cerkvene zadeve dobro zaznamnjajo, namreč pisma velikiga sodnika gospod Campbella in gospodičine Priscile Lidije Sellon-ke, ktero tudi veliko usmiljeno sestro imenujejo. Ta bogata gospodičina si je zavoljo več dobrodelnih družb, kterim je predpostavljena, nekako angleško pervastvo zadobila, ktero nima veliko manji veljave kot pervastvo Kanterburiskiga nadškofa. Ta imenitna gospodičina je zdaj gospod Campbella obdolžila, de je, ker se za Gorhama poteguje, zoper vest slednjiga ravna in de je deržavno cerkev izdal. Še celo Campbellovo ime je iz imenika prijatlov ubozih in dobrotnikov zbrisala. To je dalo priliko pismam, v kterih si Campbell svoje misli mirno in umno opravičiti perzadeva. Ali angleška usmiljena sestra ostane per izbrisanji učeniga gospoda velikiga sodnika, in, če kraljica Viktorija kmalo ne bo jenjala, bo še njo iz imenika dobrotnikov zbrisala. — Dr. Hook je tudi v Gorhamovi zadevi bukve na svitlo dal, kateri je bolj poklican svetu svoje misli naznaniti, kot gospodičina Priscilla Lidija Sellon“.

Kanada. Škofje Kvebeškiga nadškofijstva so se v Montrealskim mestu posvetovali, kako bi se katolicianstvo v njih škofijah pospešiti zamoglo. Po posvetovanji so poslali pastirsko pismo do duhovstva in ljudstva, ktero zadeva branje svetiga pisma, prepoved zapeljivih bukev, napravo dobrih bukvarnic v vsaki duhovni in napravo družbe za razširjenje dobrih bukev, vpeljavo katolskiga časnika v Montrealu, duhovno skerb za tiste katolčane, kateri več del v gojzdih delajo ali na meji in med Indijani živé, napravo vselovavnih družb, overati preselovanje v tuje dežele, ktero je za vero Kanadčanov nevarno, in naznanilo, de se bo nadškofijski zbor 15. vel. serpana 1851 perčel.